

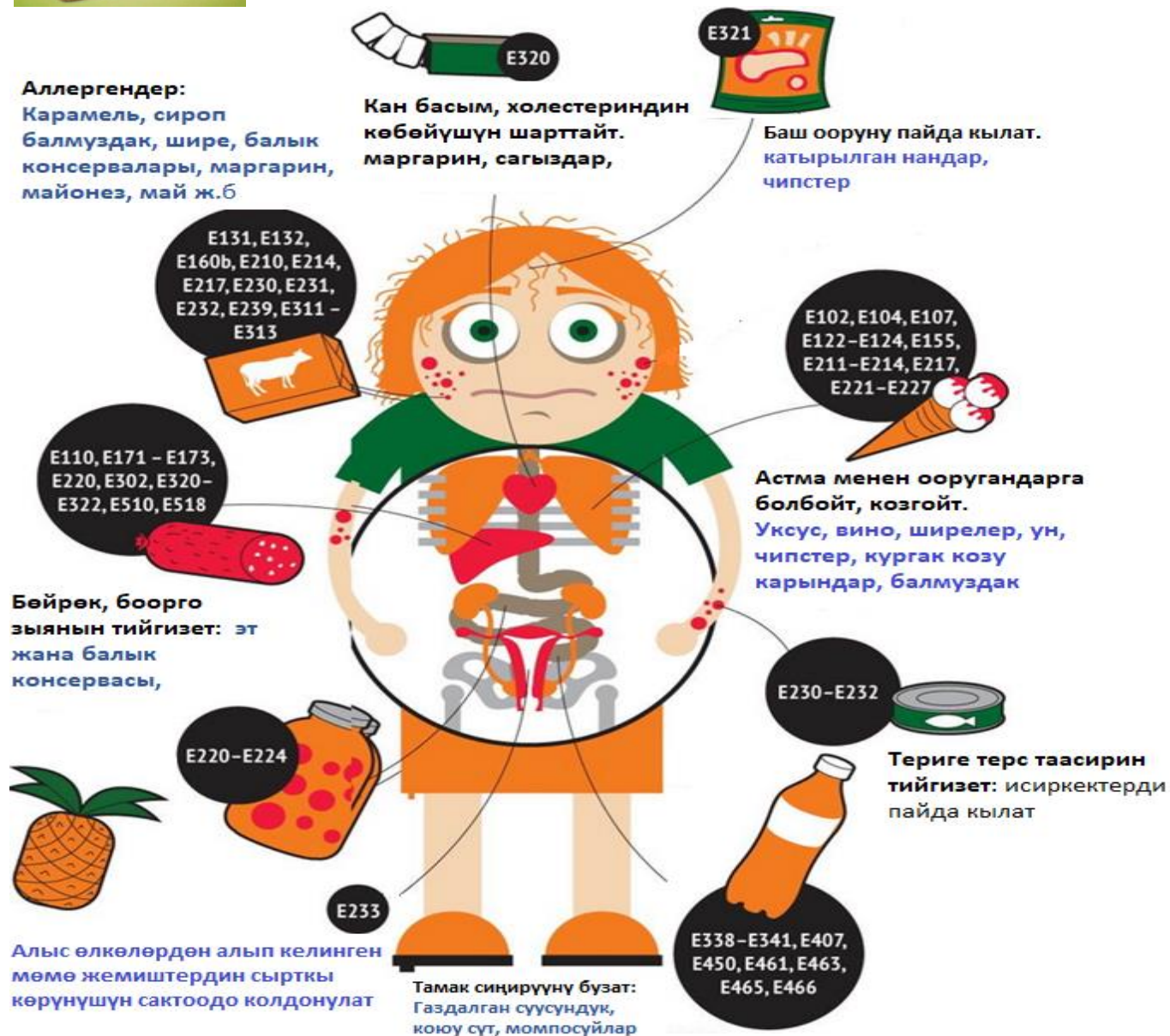
5-КЛАСС

Берилген текстти окуп чыккыла.

ТАМАК-АШ КОШУЛМАЛАРЫ ЗЫЯНБЫ?

Жеп-ичип жаткан азыктарда, айрыкча, таттуулар, сагыз, суусундуктар, колбаса, консерваланган азыктарда тамак-аш кошулмалары көп. Жадагалса, аллергиясы бар балдарга арналган азыктарда да бар. Алар азыктын даамын жакшыртып, туура консистенция берип, түс, жыт кошуп, сактоо мөөнөтүн узартат. Бирок алардын кээ бири пайдалуу болсо, зыяндуулары да жок эмес. Алар кайсылар? Билип алгыла.

Тапшырмаларды аткаргыла.

1-тапшырма. Туура жообун белгилегиле.

Тамак-аш кошулмаларынын аткарган кызматын кайсы?

- А) Тамак-ашты сактоо мөөнөтүн кыскартат.
- Б) Азыктар дагы зыяндуу заттар менен күрөшөт.
- В) Азыкты жегиликтүү кылып, көрүнүшүн жакшыртат.
- Г) Тамак-аштын кычкылдуулугун көзөмөлдөйт.

2-тапшырма. Туура жообун белгилегиле.

Аллергиясы барлар үчүн кайсы азыктар жарабайт?

А) уксус, маргарин

Б) ун, козу карын

В) шире, балмуздак

Г) вино, балмуздак

3-тапшырма. Жемиштин сырткы көрүнүшүн сактап туруу үчүн кайсы кошулма колдонулат?

Жообуңарды жазгыла: _____

4-тапшырма. Консерваланган азыктардын курамына кандай кошулмалар болушу мүмкүн?

Жообуңарды жазгыла: _____

5-тапшырма. Кошулмаларды алардан пайда болгон оорулардын түрлөрү менен туташтырып, жообуңарды төмөндө берилген таблицага жазгыла.

Оорулардын түрлөрү		Кошулмалар	
А	Кан басымды көтөрөт.	1	E233
Б	Тери оорусун пайда кылат.	2	E321
В	Аллергияны пайда кылат.	3	E320
Г	Баш ооруну пайда кылат.	4	E230-E232
		5	E131-E132

Жообу

А	
Б	
В	
Г	

6-тапшырма. Төмөнкү ырастоолордун текстте **бар** же **жок** экенин аныктап, тушуна ✓ белгисин койгула.

Ырастоолор	Бар	Жок
Кошулмалар балдардын тамак-аштарына да кошулат.		
Кошулмалардын кээ бири пайдалуу.		
Уй этинен жасалган консерва астма оорусун козгойт.		
Тамак сиңирүү көп азыкты аралаштырып жегенде бузулат.		
Азыктарга консервант катары туз, кант кошулат.		

Тесттин аягы!